

Projekat “Urban Squares” odnosno “Gradski Trgovi” započeo je pre oko 6 godina kao rezultat dugogodišnjeg interesovanja i profesionalnog bavljenja problemima gradskog života. Pristup ovoj temi tokom godina kretao se od urbanističkih i arhitektonskih projekata u samom početku; preko konceptualne i tradicionalne umetnosti izražene putem performansa, umetničkih akcija, slika, kolaža i grafika; zatim preko perioda intenzivnog bavljenja fotografijom; i najzad grafičkog dizajna i interaktivne umetnosti uz intenzivnu upotrebu najsavremenijih tehnoloških rešenja. U poslednjoj fazi krug je potpuno zatvoren i teoretski radovi na istraživanju urbanog života direktno dovode do ideje za ovaj projekat. Grad i njegov uticaj na ljudski život je bila osnovna inspiracija kroz celokupnu moju karijeru. U ogromnoj meri na ovakav razvoj događaja uticale su i posete velikom broju gradova svuda po svetu. Po mojoj slobodnoj proceni do sada sam posetio oko 300 velikih gradova [sa preko 300 000 stanovnika] u 65 zemalja na svim kontinentima osim Australije.

Prva VR [virtual reality] panorama, koja označava početak ovog projekta, nastala je na malom Trgu Campo San Martin u Veneciji, neposredno posle poslednjeg dana posete tradicionalnom: “Biennale di Venezia”, skupu najeminentnijih umetnika u svetu. Mislim da je to bilo veoma indikativno za budućnost ovog poduhvata. Ova tehnologija, QuickTime VR panorame pokazala se kao najpogodnija za pretstavjanje iskustava sa gradskih trgova i jos uvek je glavni medium za Urban Squares projekat.

U početku glavni cilj je bilo istraživanje vizualnih i umetničkih aspekata gradskih trgova. Vremenom se pojavila potreba za sistemom klasifikacije koji se sastoji iz tipova trgova i metoda evaluacije. U klasifikaciji se razmatraju tipovi trgova svrstani u sedam kategorija prema ulozi koje zauzimaju u gradskom tkivu i načinu postanka. U metodi procene uzimaju se u obzir kategorije kao sto su: društvenost, upotreba i aktivnosti, pristup i povezanost sa okolnim susedstvom, stepen ugodnosti, imidž, fizička struktura i istoričnost a takodje i turistička vrednost prostora. Klasifikacija se pokazala kao neophodni početak u istraživanju specifičnog jezika urbanih prostora u cilju razumeva-nja i prihvatanja poruka koje urbani centri šalju.

Jezik urbanih prostora, odnosno gradskih trgova kao centara [srca i duše] svake lokalne gradske zajednice, je deo vrlo specifičnog umetničkog jezika i najsnažnija umetnička komponenta ovog projekta je u intrpetaciji ogromne količine poruka koje u neprekidnom nizu upravljaju kretanjem i ponašanjem urbanih činilaca. Mi kao individue imamo vrlo malo uticaja na njihov razvoj ali uz veliku količinu strpljenja i osećajnosti moguće je “prevesti” ove poruke i usmeriti ih u cilju razumevanja gradskih sredina a zatim je moguća i upotreba ovih iskustava na unapredjenje blagostanja, samodovoljnosti i održivosti grada. Prihvatanje i tretiranje grada kao živog organizma, koji funkcioniše u smislu velikih bioloških zajednica poput mravljuh kolonija uz fantastičnu energiju proizvedenu medjusobnom komunikacijom, i naravno uz svu pažnju i razumevanje kao i za svako drugo živo biće, moguće je takodje uticati i na razvoj novih oblika urbanog ponašanja, novu vrstu urbanih umetnosti, novu vrstu gradskih zajednica - susedstava a time i novu vrstu gradova i gradskih metropolisa buducnosti.

U procesu istraživanja koriste se raznovrsne aktivnosti kao što su naprimer naš vebsajt: urbansquares.com sa velikom kolekcijom klasifikovanih urbanih trgova sa kratkim opisom, većinom drugog materijala iz ovog projekta, umetničkih radova kao što je naprimer serije foto baziranih otisaka [245x90cm] sa digitalnom intervencijom i porukom raznih stručnjaka i teoretičara gradskih prostora, serije članaka i fotografija u časopisima i stručnim revijama, prezentacije na konferencijama i kongresima, učestvovanje na javnim konkursima za uređenje gradskih prostora i za javnu umetnost, predavanja studentima itd. U poslednjih godinu dana razvijena je i unapredjena tehnika psihogeografije. Ova eksperimentalna tehnika upotrebljavana od pocetka 70tih godina od naprednih profesionalaca zainteresovanih za transformaciju gradskih prostora, sastoji se iz specifične subjektivne analize dela grada, susedstva ili manje gradske zajednice pri čemu se koristi grupna šetnja prostorom i beleženje utisaka u cilju nalaženja odgovora na pitanja kao što su: šta je jedinstveno za ovaj prostor, kako da mu damo vitalnost i izražajnost, kako da ostvarimo bolje veze sa susednim prostorima, kako da sačuvamo istorijske vrednosti, kako da se predstavimo i privučemo druge kod nas, kako da utičemo na razvoj grada kroz učestvovanje lokalne zajednice i mnoga druga.

Od Maja 2006 godine ovaj projekat je uključen u istraživački rad "Digital Neighbourhoods" [Digitalne Gradske Zajednice] u okviru postdiplomskih studija na programu za revitalizaciju gradskih prostora u centru za izgradjeni gradski prostor na Seneka Koledzu, Toronto, Ontario, Canada

Urban Squares projekat je zamišljen kao otvoreni forum za razmenu iskustava i pokušava da iskoristi poziciju u uskoj zoni između umetnosti i nauke da ponekad i provokativnim stavovima izazove reakcije zainteresovanih i uticajnih ljudi iz raznih oblasti gradskog života u globalnim razmerama i naročito u velikim urbanim konglomeracijama. Svaka vrsta saradnje, komentara i primedbi je dobrodošla i poseta našem sajtu [www.urbansquares.com] je prvi korak u tome pravcu.

Arh. Aleksandar Janicijevic,
29 Mart, 2007, Toronto, Ontario, Canada